

Kasdien 50–70 gramų gryno alkoholio:

3 taurelės po 50 ml
brendžio ar degtinės

4 taurės po 150 ml
vyno

3 skardinės
po 500 ml
alaus

Kaip patikimai įvertinti ilgalaikį alkoholio vartojimą?

Angliavandenių stygiaus
transferino tyrimas kraujyje
(angl. *Carbohydrate-deficient transferrin - CDT*)
žalingo alkoholio vartojimo
nustatymui

Standartizacija ir validacija

- **Objektyvus ir standartizuotas žalingo kasdienio alkoholio vartojimo biožymuo.**
- Tyrimas atliekamas iš **veninio kraujo ėminio.**
- Šio rodiklio standartizavimas klinikiniais ir teisiniais tikslais **užtruko >15 metų**. Šiuo metu tai **vienintelis standartizuotas ir validuotas žalingo alkoholio vartojimo biožymuo.**
- **Vienintelis** Tarptautinės klinikinės chemijos ir laboratorinės medicinos federacijos (**IFCC**) ir Jungtinio laboratorinės medicinos metrologinės sieties komiteto (**JCTLM**) validuotas ir standartizuotas žymuo.
- **Vienintelis** JAV maisto ir vaistų administracijos (**FDA**) patvirtintas žalingo alkoholio vartojimo žymuo.

REPUBLIKINIS
PRIKLAUSOMYBĖS LIGŲ
CENTRAS

Ką parodo CDT tyrimas?

Gausiai vartojant alkoholio, pakinta geležies apykaitoje dalyvaujančio baltymo transferino struktūra. CDT tyrimo metu laboratorinės diagnostikos metodais yra aptinkama viena iš pakitusių šio baltymo izoformų – disialotransferinas.

CDT koncentracija atspindi 1-2 savaitių alkoholio vartojimą.

CDT padidėjimui aptikti reikalingas **kasdienis** apie **50-70 g** absoliutaus alkoholio suvartojimas per pastarąsias 1-2 savaites. T. y., CDT nepakils dėl atsitiktinio, nereguliaraus, vienkartinio gausaus alkoholio kiekio suvartojimo, pavyzdžiui, viena ar kelios intensyvaus alkoholio vartojimo dienų, po kurių seka savaitė visiško susilaikymo nuo alkoholio vartojimo, nepakels CDT koncentracijos virš normos.

Skirtingai nuo kitų žalingo alkoholio vartojimo rodiklių (pvz.: GGT), CDT rezultato nekeičia nedideli kepenų funkcijos pokyčiai.

CDT tyrimo taikymas žalingo alkoholio vartojimo diagnostikoje

- Žalingo alkoholio vartojimo **patvirtinimui**
- **Atkryčio sekimui**
- **Rizikos prevencijai** – identifikuoti asmenis su žalingu alkoholio vartojimu ar priklausomybe, ypač viešojo sektoriaus **darbuotojams**:
 - Transportas
 - Ekstrinė pagalba (ugniagesiai, policija, gydymo paslaugos)
 - Asmenys, kuriems atimta teisė vairuoti
 - Socialinės rizikos šeimos
 - Prenatalinis alkoholio vartojimas
 - *Post mortem* ištyrimas teismo medicinoje

Rezultatų vertinimas

- Rutininis CDT tyrimo metodas – **kapiliarinė elektroforezė**, juo gaunami tikslūs, standartizuoti, validuoti rezultatai, galima identifikuoti analitinius trikdžius.
- CDT interpretavimas: interpretacija saugi ir paprasta, tyrimo atsakymas vertinamas pagal **standartizuotas ir IFCC kasmet peržiūrimas ribines reikšmes**:
 - **Teismo medicina (forensic) > 2.0%, t. y. remtis > 2.0% ribine reikšme**
 - Nėštumo metu > 2.1%

Literatūra:

Wielders JPM, Porpiglia NM, Schellenberg F, Deenmamode J, Delanghe J, Anton RF, Bortolotti F, Siebelder C, Tagliaro F, Weykamp C, Helander A. Recommendations on the measurement and use of the alcohol consumption biomarker CDT. A position paper from the IFCC Working Group on CDT standardisation. Clin Chim Acta. 2024 Mar 1;555:117800. doi: 10.1016/j.cca.2024.117800. Epub 2024 Feb 2. PMID: 38309557.

Wielders J, Helander A, Deenmamode J, Weykamp C, Schellenberg F; IFCC Working Group CDT (December 2024). Biomarkers for Harmful Alcohol Use should be Reliable, Standardised, and Traceable: Only the CDT reference method has been approved by JCTLM and IFCC. EJIFCC. 2025 Feb 28;36(1):3-6. PMID: 40061061; PMCID: PMC11886621.